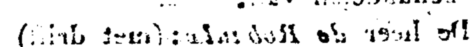
No. 20 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staats-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Dingsdag den 24 Januarij.

De BREDASCHE COURANT verschijnt geregeld zes malen per week en is door het geheele Koningrijk, tegen f 6 het kwartaal, franco per post verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud vallen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) worden, franco aan de uitgevers BROESE & Comp.! Alle Advertentiën, op regel gesteld, worden geplaatst tegen ... cents per regel.

AAN HET ALGEMEEN NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

De Uitgevers der *Bredasche Courant* hebben eerst gisteren *het Nieuws- en Advertentie-Blad* van woensdag den 18den dezer no. 5 door bezorging van eenen derden, ter lezing ontvangen. Ofschoon anders geregeld dat blad van deszelfs Uitgever ontvangende, heeft zulks met gemeld nommer geene plaats gehad. Wel hebben zij, op de gewone wijze, per post ontvangen, no. 4 en no. 6 (het laatste zonderling genoeg, van boven met het woord Woensdag, in plaats van Zaturdag voorzien) doch het no. 5 is hun, van genoemd *Nieuws- en Advertentie-Blad*, zoo als gezegd is, eerst gisteren voormiddag, van elders ter hand gesteld.

Wij hebben het noodig geacht de vermelding dezer bijzonderheid te laten voorafgaan, ter verklaring der reden waarom wij niet vroeger op een gedeelte van den inhoud van dat Blad geantwoord hebben. Thans ter zake:

In gemeld no. 5 van Woensdag den 18den dezer, heeft het *Nieuws- en Advertentie-Blad* in dat gedeelte, wat uitsluitend het werk van deszelfs Redactie uitmaakt, een artikel opgenomen, zeer beleedigend *voor de Redactie der Bredasche Courant*. Niet alleen worden daarin de kundigheden en opvoeding van de leden dier Redactie aangevallen; maar, wat meer zegt, het *moreel karakter* derzelve op eene hoogst onkiesche, ja onbeschofte wijze aangerand. Had de schrijver van het *Nieuws- en Advertentie-Blad* zich alleen bij het eerste gedeelte bepaald, wij zouden een verachtelijk stilzwijgen het beste antwoord op zijne aantijgingen geacht hebben. De kunde en opvoeding van hen die de Redactie onzer Courant uitmaken, zoude daardoor in niemands schatting het minste nadeel geleden hebben. Geheel anders is het met eene beschuldiging welke zedelijke beginsels betreft: deze mag niet onbeantwoord blijven. De schrijver van het *Nieuws- en Advertentie-Blad* heeft van die zijde de Redactie der Bredasche Courant aangevallen; en is, wanneer hij niet even LAFHARTIG als ONKIESCH is, verpligt daarvan nadere verklaring en voldoening te geven, hetwelk wij bij deze zijn eischende.

De Redactie van de Bredasche Courant, waarvan niet één lid in onze dienst staat, als zijnde door hunne betrekkingen in de Maatschappij daarboven verre verheven, bestaat in haar geheel uit menschen even aanbevelenswaardig door hun persoonlijk moreel karakter, als door hunne kundigheden. In meer dan eene betrekking in de Maatschappij genieten zij de algemeene hoogachting en de verseerdste onderscheiding, en het is voornamelijk dit, wat ons op hunne medewerking prijs doet stellen, in een Blad, hetwelk onder andere bedoelingen, ook de verspreiding van *zuivere zedelijke beginselen* beoogt.

Wij eischen dus bij dezen van den Redacteur van het *Nieuws- en Advertentie-Blad* dat hij de LIEDEN, welke hij bedoelt, openlijk noemt. Na hierop het geëischte antwoord ontvangen te hebben, zal de Redactie der Bredasche Courant in deze zaak den eenigen weg volgen, welken ieder man van eer in dergelijke omstandigheden kiest.

Breda, den 23sten Januarij 1832.

De Uitgevers der Bredasche Courant,
BROESE & Comp.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten Januarij.

Zaturdag l.l. zijn van Naarden te Utrecht aangekomen 14 officieren en 542 onderofficieren en manschappen van het 2de bat. 3de afd. Noord-Brabandsche schutterij. Deze troepen zijn te Naarden georganiseerd, hebben eene schoone militaire houding en zijn naar Middelburg bestemd, werwaarts zij morgen de verdere reis zullen aannemen.

— Uit 's Bosch meldt men, dat door de onder-officieren, korporaals en manschappen van de eerste, tweede en derde kompagnie Amsterdamsche schutterij, die tijdens den jongsten veldtogt in Augustus l.l. het halve eerste marschbataillon uit de vesting 's Bosch, onder bevel van den majoor Jhr. *van der Brugghen van Croy*, uitgemaakt hebben, aan dezen hunnen oversten uit achting en erkentenis, een met smaak vervaardigden degen aangeboden is; dezelve is met een gouden handgevest en zilveren gedreven schede voorzien en heeft op het lemmet deze twee regels:

» *Erkentenis schenkt dees' kling; zij dekke uw helden-borst,*
» *Zij worde 's vijands schrik, de steun van land en vorst.*"

— De eerste stap is in het groothertogdom van Oldenburg tot de invoering van eene vertegenwoordigende constitutie gedaan. Het gouvernement de gemeenten beschouwende als den wezenlijken grondslag of basis van alle administratie, zoo is er eerst een besluit uitgevaardigd, waarbij derzelver organisatie en bestuur geregeld wordt. Vervolgens zal de municipale organisatie der bailluwschappen en cercles worden bekend gemaakt.

— Den 9den waren te Neuchatel 19 gevangenen, die in het gevecht met de rebellen zijn gevat, weder in vrijheid gesteld.

'SGRAVENHAGE, den 22den Januarij.

Bij een koninklijk besluit van den 30 december jl. is door Z. M. een nieuw reglement op het examen en de toelating tot het leeraarsambt goedgekeurd; wordende daardoor vervallen en buiten werking gesteld het art. 86 van het reglement op de vacaturen, alsmede op de beroeping en het ontslag van predikanten, goedgekeurd bij Zr. Ms. besluit van den 25 November 1826.

— De tijd van de hervatting der werkzaamheden door de Staten-Generaal nadert. Naar men verneemt zal dezelve zich het eerst bezig houden met een nieuw ontwerp van wet op de zeep, en met dat eener belasting op goederen in de doode hand.

— Dezer dagen zijn overleden, de majoor *J. F. Muller*, kommandant der artillerie in de vesting de Willemstad en de heer *J. de Bree*, kapitein-luitenant ter zee, aan boord van Zr. Ms. wachtschip *Kenau Hasselaar*.

— Op den 1sten januarij jl., waren de navolgende schepen en vaartuigen van oorlog in aanbouw: De *Neptunus*, van 84 stukken, te Vlissingen; de *Jupiter*, van 74, de *Tromp*, van 74, beide te Amsterdam; de *Ruiter*, van 74, te Vlissingen; de *Waal*, van 60, te Rotterdam; de *Doggersbank*, van 60, te Amsterdam; de *Diana*, van 44, te Willemsoord; de *IJssel*, van 44, te Rotterdam; *van Speyk*, van 28, te Amsterdam; de *Ajax*, van 28, te Rotterdam; de *Boreas*, van 28, te Vlissingen, de *Castor*, van 28, te Amsterdam; de *Merkuur*, van 18, te Rotterdam; de *Postillon*, van 14, te Rotterdam; de *Snelheid*, van 14, te Vlissingen, en *Urania*, een exercitie-vaartuig, te Amsterdam. Daardoor zal onze scheepsmagt op 70 vaartuigen gebragt worden, waarvan 2 van 84 stukken zijn zouden, 6 van 74; 1 van 64; 3 van 60; 14 van 44; 6 van 32; 13 van 28; 4 van 20; 9 van 18; 3 van 14; 1 van 12; en 3 van 8 stukken.

BELGIË.

BRUSSEL, den 22sten Januarij.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren hebben allereerst de heeren *Seron* en *de Robaulx* in uitgebreide en merkwaardige redevoeringen hun voorstel betrekkelijk het publiek onderwijs ontwikkeld; daarna heeft de heer *Julien* het zijne voorgedragen, strekkende dat de gesloten overeenkomst met den aannemer *Hambrouck* in nadere overweging mogt genomen worden. De kamer besloot genoegzaam eenparig overeenkomstig gemeld voorstel, hetwelk nu ter nader onderzoek naar de sectien zal verzonden worden.

De kamer ging nu over zich met het jongst besluit van den generaal *Niellon* bezig te houden, als wanneer de minister van oorlog zich verwijderen wilde, doch de heer *Gen*[illegible] opvattende, zeide: » Ik wenschte dat de minister [illegible] geroepen werd, om ons te zeggen, of hij kennis draagt van [illegible] nomen besluit van den generaal *Niellon*, betrekkelijk de stad [illegible] van den 17den dezer;" welk besluit hij daarop voorlas.

De heer *de Brouckere* (die inmiddels teruggekomen was) antwoordde

dat hem hetzelve was medegedeeld, dat, zoo de kamer uitleggingen verkoos, zij slechts een dag daartoe moest bepalen, dat hij inlichtingen noodig had en het rapport van den generaal *Niellon* daartoe wachte.

De heer *Gendebien*: Welke uitleggingen men ons ook wil geven, nimmer kan men den tekst der constitutie veranderen, noch gevolgelijk de beschikkingen van den generaal *Niellon* overeenbrengen met de art. 18 en 130 der constitutie. Ik vraag een wel terstond een categorisch antwoord.

De heer *de Brouckere*: Ik vraag, uithoofde de [illegible] beweegredenen, van in de tegenwoordige zitting geene verklaringen te doen.

De heer *de Theux*, minister van binnenlandsche zaken, zegt dat een uitstel noodzakelijk is, dewijl er eene constitutionele kwestie te behandelen valt.

De heer *de Robaulx*: (met drift) Hoe, men spreekt van uitstel, wanneer eene stad van 80,000 zielen buiten de constitutie is gesteld. Zijn wij dan te Konstantinopel? Ik stel voor zeker, dat men in de firmans van den sultan geen maatregel, dien van *Niellon* evenarende, zal aantreffen. — In strijd met de wet zochten lieden in de cachotten. Ik vraag de toepassing der wet voor den *Messager de Gand*, voor de orangisten gelijk voor iedereen; een tegenstrijdig beginsel zou ons naar het schrikbewind leiden.

Hierop rees er eene discussie over het in staat van beleg stellen der stad Gent en over de regtmatigheid van het genomen besluit, waaromtrent de ministers beweerden, dat nog geen uitspraak gedaan kon worden, om reden de daadzaken nog niet genoeg bekend waren. De heer *de Brouckere* eindigde met te zeggen, dat hij, wel is waar, de daadzaken nog niet genoeg kende, maar toch wist, dat er placaten in grooten getale waren uitgestrooid, met het doel om de soldaten te verleiden; hij zou er eene van mededeelen, maar, van alles nog niet genoegzaam onderrigt, drong hij op het adjournement aan.

Dien overeenkomstig besloot dan ook de kamer, dat, namelijk, in de zitting van aanstaande maandag, de minister van oorlog gehoord zou worden tot het geven van uitleggingen over de door den generaal *Niellon* te Gent genomen maatregelen.

Na het aanhooren van rapporten op eenige petitien, scheidde de vergadering tot maandag.

— Het gerucht loopt, dat de generaal *Daine* weder in werkelijke dienst zal gesteld worden.

— Uit Antwerpen schrijft men, dat zich aldaar sporen van insubordinatie onder een korps mineurs hebben vertoond. De soldaten weigerden in de kasernen te gaan en hoonden bij die gelegenheid hunne officieren. Men heeft hen echter tot hun pligt weten te brengen; vele soldaten zijn er gearresteerd.

— De heer *Friker*, engelsch kabinets-courrier, van Londen komende en belangrijke depeches overbrengende, is eergisteren bij den engelschen ambassadeur alhier gearriveerd.

— Naar men verneemt is de zaak van den heer *Steven*, uitgever van den *Messager de Gand*, die voor een krijgsraad moest gebragt worden, tot woensdag aanstaande uitgesteld.

— Het engelsch gouvernement, zegt onze *Courrier*, heeft aan onzen minister van binnenlandsche zaken eene memorie van het centraal comité te Londen doen toekomen, uit welke zou blijken, dat de genomen voorzorgen in verscheiden gewesten van het vaste land tegen het doordringen der cholera morbus, volgens geheel verkeerde denkbeelden omtrent den aard en de uitwerkselen der cholera genomen zijn. Deze memorie bewijst, dat allen tot heden genomen maatregelen niets dan het aanbrengen, van belemmeringen in den handel ten uitwerksel gehad hebben. Het engelch gouvernement spoort ons derhalve aan, ons stelsel van voorzorg-maatregelen te wijzigen.

— Volgens berigten van de grenzen hebben de Hollanders de omstreken der vesting Sluis in Zeeuwsch-Vlaanderen, dezen dagen onder water gezet.

ANTWERPEN, den 20sten Januarij.

Eergisteren is onze uitgever, de heer *Delrue*, op verzoek der militaire overigheid, voor den regter van instructie, bij welke de procureur des konings zich gevoegd had, gedaagd en verhoord geworden ter oorzake twee uit Belgische bladen in het *Journal du Commerce* overgenomen artikelen. (*Journal de Commerce.*)

Uit Gent meldt men, dat eenige burgers zich op de citadel en bij den auditeur-militair gevoegd hadden, ten einde vergunning te krijgen van den heer *Steven* te mogen zien, maar dat hun dit was afgeslagen geworden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Januarij.

Men verzekert, dat de koning en zijne familie het feest zullen bijwonen, hetwelk de president van den raad maandag aanstaande in het ministerie van binnenlandsche zaken zal geven.

— Bij de gedeputeerden is men zeer werkzaam om voorstellen te ontwerpen, voor het doen daarstellen van aanzienlijke bezuinigingen; elk lid doet zijn best om deze of gene goede reductie te vinden; ieder wil daarmede zijne volksgezindheid aan den dag leggen.

— Gisteren werd er gesproken van het uitvaardigen van 150 mandaten [illegible] tegen even zoo vele burgers. Andere ongegronde geruchten werden er uitgestrooid, zoo als dat van een komplot om de de Tuilerien in brand te steken; men zoekt deze geruchten vooral bij de lagere volksklassen ingang te doen vinden, voorzeker omdat hare onkunde niet toelaat, dezelve naar waarde te beoordeelen.

— Men onderhandelt tegenwoordig over de vraag, of de Oostenrijkers voor de tweede maal de Romeinsche markten zullen bezetten? Eene nota van het Weener hof, door een verzoek van den paus ondersteund, is den heer *Casimir Perier* behandigd geworden. De bezetting zelve schijnt beslist; de vraag is maar, welke troepen er toe gebruikt zullen worden. Intusschen hebben er bewegingen van Oostenrijksche troepen naar de markten plaats.

— Den 15den dezer, ten drie ure op den namiddag, is de diligence der onderneming *Lafitte*, van Calais komende en naar Parijs gaande, op den grooten weg van Aire naar Lillers, door tien meest met dubbelde geweren gewapende roovers aangerand geworden. Zij hadden een touw dwars over den weg gelegd. Bij de komst der diligence werd een schot gelost, die in het rijtuig viel en den hoed eener dame verbrandde; de roovers daarop toeschietende, eischten van de reizigers hun geld of dreigden hen met den dood, zij doorzochten vele goederen en namen al wat hun aanstond mede; daarop vorderden zij van den conducteur hun eene kist over te leveren, die volgens hen, fondsen van het huis *Rothschild* moest bevatten; dit echter niet zoo bevonden hebbende, trokken zij af. De policie is werkzaam hen op het spoor te komen.

— De dagbladen der Vereenigde Staten kondigen aan, dat de republiek van Columbia niet meer in wezen is; bij eene onlangs plaats gehad hebbende revolutie is dezelve in drie onafhankelijke staten verdeeld geworden, die den naam dragen van Venezuela, Nieuw Grenada en Equateur.

— Op de beurs van gisteren werd, onder andere geruchten, ook gesproken van nieuwe kenmerken van oproer, en verzekerd, dat de policie ernstige wanorden was duchtende; de oorzaak werd gezegd te zijn, de ontevredenheid onder de voddenzoekers van Parijs, die, door eene nieuwe orde op het schoonhouden der straten, in hun bestaan zich benadeeld geloovende, gedreigd hadden de prefectuur van policie en de twaalf woningen der maires van Parijs in brand te steken. Ofschoon de waakzaamheid der policie dergelijke buitensporige ontwerpen niet rijpen laat, blijkt uit dezelve evenwel genoegzaam, hoe vermetel en opgewonden tegenwoordig de geest der lagere volksklassen in de hoofdstad is.

De fondsen stonden ter beurze van gisteren (18) de 5 pCt 95,95 kontant, 95,90 op tijd; de 3 pCt. 66,10 kontant, 66,05 op tijd; Napolitanen 77 kontant, 77,05 op tijd. Heden (19) zijn dezelve genoteerd de 5 pCt. 95,10; de 3 pCt. 65; Nap. renten 76, alles kont.

Van den 20sten Januarij.

De heer *Voyer d'Argenson* heeft, in de zitting van de kamer der afgevaardigden van heden, een voorstel ter tafel gebragt, strekkende, tot eene revisie van de wetgeving op de mijnen, opdat het gouvernement geene concessien krachtens de wet van den 24sten april 1830 zou kunnen toestaan en opdat alle concessien, krachtens die wet gedaan, herzien en bevestigd zouden kunnen worden. De deliberatien over het budget werden vervolgens voortgezet.

De kamer der pairs, welker houding men met geweld als zeer onrustig en tot eene hevige oppositie bereid wil beschouwd hebben, heeft de wijze vertogen van den heer *Decazes* gehoor gegeven en schijnt eindelijk van haar anti-nationaal systema van oppositie te hebben afgezien.

Men spreekt nog steeds van het ontbinden der kamers terstond na het budget; dit moet echter als onmogelijk beschouwd worden, want dan zouden er nieuwe verkiezingen moeten plaats hebben, welke de opinie en de weinige welvaart tegenwoordig zeer gevaarlijk zouden maken.

— Een brief van Nantes verzekert, dat verscheidene punten der Vendee op nieuw door benden Carlisten aangevallen worden. Deze benden verwekken, naar men zegt, bij de ingezetenen en vooral bij de regeringen van verscheiden gemeenten, grooten schrik. De troepen vervolgen deze rebellen steeds met onvermoeiden ijver.

. Van Bern wordt geschreven, dat 64 officieren geweigerd hebben, den eed af te leggen op de vaandels, welke, in de maand december, bij de nieuwe constitutie ingevoerd zijn.

— De regtbank van koophandel alhier heeft een vonnis bij lijfsdwang tegen de prinses *Poniatowska* geslagen wegens eenen wissel van 3,445 francs.

— De kolonel *Pizarro*, aide-de-camp van den generaal *Saldanha*, heeft deze stad verlaten, om zich naar Londen te begeven, alwaar hij met eene gewigtige zending belast is. Andere portugeesche opper-officieren zijn naar de onderscheiden depots vertrokken, waar zich van hunne kameraden bevinden, ten einde de officieren uit te zoeken, welke tot de expeditie tegen dom *Miguel* zullen behooren.

De beweging in de fondsen ter beurze van heden, is bijna onmerkbaar geweest; doch heeft niettemin ten gevolge gehad, om den koers op de hoogte te houden, waarop dezelve eergisteren stond. Daar zijn weinig zaken op tijd gedaan. Heden zijn de fondsen de 5 pCt. op 95,30, en de 3 pCt. op 65,25 gesloten. De Napolitaansche obligatien stonden op 76,25.

ENGELAND.

LONDEN, den 17den Januarij.

De *Courier* behelst het volgende artikel:

» Na de aankomst van onze gewone parijssche dagbladen, hebben wij, door middel van eenen renbode, eene hoogst gewigtige mededeeling van onzen correspondent in die stad ontvangen, die wij ons te meer verpligt achten dadelijk bekend te maken, daar wij aan derzelver juistheid geen oogenblik twijfelen, uit hoofde van de achtenswaardigheid des schrijvers en van de gelegenheid, waarin hij zich bevindt, om vroeger dan anderen, echte en geloofwaardige narigten in te winnen.

» Men zal zich herinneren, dat ongeveer drie weken geleden uit Parijs en Londen renboden afgezonden zijn aan de gezanten van Engeland en Frankrijk bij de hoven van St. Petersburg, Weenen en Berlijn, ten einde onmiddellijk antwoord te vragen nopens het verdrag, tusschen de konferentie en den belgischen gevolmagtigden onderteekend, waarvan de bekrachtigingen, volgens de overeenkomst der gevolmagtigden, voor den 15den dezer moesten worden uitgewisseld. Volgens het berigt van onzen correspondent zouden thans stellige berigten dienaangaande te Parijs zijn aangekomen, die, voor zoo verre wij weten, te Londen nog niet bekend zijn.

» In den namiddag van zondag jl., (15 januarij) heeft een renbode te Parijs de tijding aangebragt, dat het kabinet van St. Petersburg, na rijp beraad, besloten had het bedoelde verdrag niet te bekrachtigen, zoo als het thans ligt; en dat het oostenrijksche kabinet tot een gelijk besluit gekomen is, zonder eenigen verderen tijd van beraad te vorderen.

» Men schijnt zich dus niet in het minste meer te mogen vleijen, dat zelfs op den 31sten aanstaande eene uitwisseling der bekrachtigingen zal plaats hebben: en het is te verwachten, dat, zoo het verdrag al ooit mogt worden aangenomen, dit toch niet zal geschieden, dan nadat het zeer belangrijke wijzigingen zal ondergaan hebben.

» Gisteren hebben wij berigt, dat het pruissische hof deszelfs voornemen had doen kennen, om het verdrag te bekrachtigen, *edoch onder eene voorwaarde*. Die voorwaarde is, volgens de thans bij ons ontvangene berigten, deze, dat de bekrachtiging zal uitgewisseld worden gelijktijdig met die van *alle* de andere mogendheden, maar in geen ander geval; dienvolgens beteekent dezelve niets, zoodra eene der overige mogendheden weigert te bekrachtigen.

» Deze tijdingen mededeelende, zoo als zij tot ons gekomen zijn, meenen wij onzen pligt jegens onze lezers te vervullen. Tevens kunnen wij echter niet nalaten de hoop uit te drukken, dat deze nieuwe moeijelijkheden uit den weg geruimd mogen worden.»

Van den 18den Januarij.

De *Courier* openbaart op eene stellige wijze zijn gevoelen, dat Rusland en Oostenrijk het traktaat niet ratificeren zullen, zoo men hetzelve geene wijzigingen doet ondergaan. De *Times*, van den anderen kant, wil verzekeren, dat Rusland bereid is te ratificeren, en slechts de toetreding van Koning *Willem* wacht, tot welke keizer *Nicolaas* getracht zou hebben denzelven over te halen.

In de beide kamers van gisteren, de dag op welken de werkzaamheden hervat zijn, is niets belangrijks voorgevallen. De hertog van *Wellington* was in de zitting tegenwoordig.

— Na de menigvuldige bijeenkomsten der conferentie en de buitengewone drukte onder de diplomaten, dezer dagen, zijn er geruchten in omloop geraakt, aangaande het doel der deliberatien. Men zegt, dat de conferentie besloten heeft wijzigingen in het Londensch traktaat te brengen; dat deze wijzigingen het onderwerp eener nota der conferentie aan de Hollandsche en Belgische gouvernementen uitmaken en aan dezelve vóór den 31sten zullen medegedeeld worden.

De 3 pCt. waren genoteerd 83 drievierde à zevenachtste.

OOSTENRIJK.

WEENEN, den 12den Januarij.

De statuten eener nieuwe ridder-orde zijn, naar men zegt, dezer dagen Z. M. onzen keizer voorgelegd geworden. Zoodra Z. M. dezelve zal hebben goedgekeurd, zullen er toebereidselen worden gemaakt, om op het, den 1sten Maart invallend, jubelfeest talrijke orde-teekenen daarvan aan de getrouwste en verdienstelijkste dienaars van de keizerlijke staten uit te deelen.

De tegenstand tegen de wettige regering duurt in de pausselijke legatien nog steeds voort; de pausselijke troepen staan dienvolgens gereed, om de orde met geweld van wapenen te herstellen; het keizerlijke mobiele legerkorps in Italie heeft tevens eene beweging tegen Ferrara gemaakt, en zich langs de grenzen van de pausselijke staten uitgebreid, om, ingeval de oproerstichters het wagen mogten, geweldadigen tegenstand te bieden, ten tweedemale in alle opgemelde staten binnen te rukken. Het is echter te hopen, dat deze demonstratie genoegzaam wezen zal, om de wederspannigen tot gehoorzaamheid te brengen.

TRIESTE, den 9 Januarij.

Binnen weinige dagen zijn er bijna 40 schepen uit onderscheiden havens van de Middellandsche zee, alhier aangekomen, waaronder er eene is, dat op den 20sten Dec. des vorigen jaars Konstantinopel had verlaten. Volgens door dat schip aangebragte brieven maakt de Porte, van haar oogmerk, om den Pacha van Egypte, met magt van wapenen, uit Syrie te verdrijven, geen geheim meer. De toerustingen daartoe worden met grooten spoed voortgezet; het eene bevel des sultans volgt het andere; onder anderen is de aanwerving bevolen van 6000 Grieken van de eilanden in den Archipel voor de dienst der vloot, welke zoodra mogelijk zeilvaardig zal zijn.

De Egyptenaren moeten, bij St. Jean d'Acre, eenen nadrukkelijken tegenstand gevonden hebben, ten minsten het is zeker, dat, volgens de, tot den 20sten december vermeld, te Konstantinopel ingekomen berigten, die vesting nog volhield. *Ibrahim*-pacha verzuimde inmiddels niet, om het volk aan zijne zijde over te halen. Zijn vader geeft zich zelven, in de proclamatien, welke hij uitvaardigt, den alouden titel van *Kalif*, als een bewijs van zijn voornemen, om als verdediger des geloofs op te treden.

— Uit Korfu wordt de aankomst van den engelschen gezant bij de Porte, den heer *Stratford Canning*, te Naupli gemeld, alsmede dat de grieksche afgevaardigden te Argos vergaderd zijn, met uitzondering van die van Hydra, welke echter binnen kort verwacht worden.

SPANJE.

MADRID, den 10den Januarij.

Ten gevolge van eenen raad van ministers, is er last aan de militaire gezagvoerders in de noordelijke provincien gegeven, om slechts de volstrekt voor het garnizoen noodige manschappen te behouden en de overigen naar Estramadura en Galicie te zenden. Het oogmerk des gouvernements is, de onderscheiden korpsen op de grenzen van Portugal bijeen te trekken, om dezelve des noods, bij eene landing van de expeditie van dom *Pedro* dat land te kunnen doen binnenrukken. De koning heeft besloten, om, in weerwil der kabinetten van Londen en Parijs, openlijk partij voor dom *Miguel* te trekken.

VRIJHEID.

Vrijheid, *liberté*, *libertait*, *freiheit*, woorden van eene beteekenis, zoo menigvuldig gebezigd, zoo dikwerf tot schild van de misdadigste oogmerken gebruikt, schijnt noch bepaaldelijk omschreven noch begrepen te zijn; en toch is dit woord niet nieuw, de bedoeling daarvan niet eerst in onze dagen bekend geworden.

De oudere en nieuwe schrijvers hebben zich om het zeerst beijvert, de ware bedoeling, strekking en eigenschappen eener wel begrepen vrijheid te schetsen; doch weinige of liever geene derzelven, is het gelukt, eene algemeene omschrijving daarvan te geven. De een bedoelde eene burgerlijke, de andere eene intellectuele, wederom anderen eene staatkundige vrijheid.

Zoo zegt onder andere *Montaigne*, de vader der fransche wijsbegeerte: *de ware vrijheid is, alles op zich zelven vermogen*, en dat wel in navolging van *Seneca*, doch laat daarop volgen *en tot niets gedwongen te kunnen worden, wat door de wetten niet is voorgeschreven*; terwijl *Montesquieu* deze bepaling als het ware omkeerende, zegt onder vrijheid te verstaan: *alles te kunnen doen wat de wetten veroorloven*. Die grondstellingen van het romeinsche regt hebben echter aan het meerendeel der schrijvers over deze stoffe, eene bron opgeleverd, waaruit zij hunne definitie geput hebben, namelijk: *om alles te kunnen doen wat anderen niet kan benadeelen*.

De waarde, die de theocratische leerstellingen aan dit woord hechten, verschilt wederom geheel van die, welke de wijsgeeren der oudere en nieuwere tijden er aan geven.

Geen wonder dus, dat de meeste menschen de ware bedoeling en beteekenis van dit woord niet kennen, *vrijheid* met *regeringloosheid* en omgekeerd, verwarren. Bij onze naburen kunnen wij hiervan de sprekendste voorbeelden opmerken. In Belgie is het zelfs zoo ver gegaan, dat het gemeene volk, het woord *libertait* het

woord *brood* verwarde, en menigeen die heesch geschreeuwd had: *Vive la liberté!* te huis komende, zijn gezin geheel verwonderd vond, dat hij zonder *libertait* (brood) te huis kwam. Zoo dat de kindertjes meermalen aan hunne ouders vroegen: *ach geef mij toch een stukje libertait*, denkende dat zulks misschien iets zoet lekkers door *de Potter* c. s. gebakken was. De volksleiders, kunnen intusschen niet met tot hun doel, en ofschoon vele derzelven zelfs niet veel begrip van hadden, diende dit woord tot leus, tot teeken in beweging zetten van het algemeen. Dit: *leve de libertait!*

Met regt kan men zeggen, dat de *vrijheid*, een van die vermogens van den mensch als vrij denkend wezen is, welke gelijktijdig de meeste lof toegezwaaid en het meest beschimpt is geworden. En ofschoon dit woord als eene van de grootste *beweegoorzaken* van zoo vele edele daden en handelingen, doch ook tevens van ontembare hartstochten en afgrijselijke tooneelen, gebezigd is, en nog gebezigd wordt, zoo heeft al dat edele, noch alle die ontelbare slagtoffers, noch al dat vergoten bloed den mensch nader tot de ware omschrijving, bedoeling en strekking van dit woord gebragt. Integendeel, hoe meer wij dit woord zien gebruiken en toepassen, hoe meer wij overtuigd worden, dat degenen, die hetzelve het meest in den mond hebben, juist het tegenovergestelde van deszelfs beteekenis bedoelen.

De vrijheid, zoo als ze is en zijn moest, laat zich wel gevoelen, maar uiterst moeijelijk beschrijven, noch moeijelijker in haar geheel invoeren, en daar, waar ware vrijheid gevoeld wordt, zwijgt de mond er van stil, en het hart verheugt zich stilzwijgend alleen over derzelver genot.

Een bewijs daarvoor kunnen wij bij onze voormalige zuidelijke broeders, en ook bij onze fransche buren vinden. Een ieder roept daar: *nous sommes libres et nous le seront bientôt*. En waar zoude wij erger tooneelen van regeringloosheid vinden dan juist daar? en tusschen vrijheid en regeringloosheid, bestaat toch eene groote grenslijn, die door de eerste zelve is afgebakend.

KONINGS WEIGERING TOT DE TOETREDING DER BERUCHTE 24 ARTIKELEN.

Grootsch, o Vorst! zijn all' uw daân,
Krachtvol uwe taal;
Wijsheid siert u op uw paân,
Moedig blijft gij voorwaarts gaan,
U wacht zegepraal.

Dreigt men met uw ondergang,
Doet zij u ontzag aan;
Neen! gij siddert voor geen dwang;
Kalm is 't, u, maar nimmer bang,
Kalm blijft 't hart u slaan!

Lage muitzucht möge woên,
Deugd met voeten treên;
Immer edel is uw doen,
Neêrlands God moog' uw behoên,
Zegen all' uw schreên!!

Broeders! komt, volharden wij;
Moedig 't zwaard getorscht;
Scharen w' ons in eene rij
Om zijn troon; en juichen blij:
Heil dien dierbren Vorst!

Nijmegen 1832. R. V.

LETTERKUNDIGE BERIGTEN.

HUGO en ELVIRE; *Romantisch Treurspel*; door *A. VAN DER HOOP Jr.* Te Rotterdam, bij A. & H. SMIT, 1831, 130 bladz. in 8°, met gegraveerden titel en vignet. De prijs is f 3,00.

Onder de verdienstelijke tooneelstukken, welke Duitschland in lateren tijd heeft opgeleverd; bekleedt ongetwijfeld DIE SCHULD van ADOLF MÜLLNER eene eerste plaats. In den jare 1819 verscheen er van dit treurspel, oorspronkelijk in *vrije* verzen geschreven, eene proza-vertaling van eenen ongenoemden (1) en later (1829) in een verdienstelijk weekblad van dien tijd (2) het begin dezes treurspels in krachtige hollandsche verzen. Bij de verschijning des hier aangekondigden boeks blijkt het, dat de vervaardiger dier verzen en de dichter van HUGO en ELVIRE een persoon is. De heer VAN DER HOOP biedt onder dezen titel, het hollandsch lezend publiek eene zeer vrije en (wij durven dit gerustelijk zeggen) echt dichterlijke navolging van MÜLLNERS SCHULD aan.

Wij willen hier in geene voorstelling van den inhoud dezes treurspels treden; vooreerst omdat zulks, zonder in eene, voor ons bestek, te groote uitvoerigheid te treden, onmogelijk is, en ten anderen, omdat die inhoud [illegible] door eene *naakte* gekend wordt. Er zijn weinig tooneelstukken, waarin de eindelijke ontknooping langer verborgen blijft en ten slotte meer verrast dan hier; weinige, waarin de werking van het zoogenaamd noodlot met krachtiger en treffender trekken geschilderd is. Men leze en oordeele. Wat de vraag betreft, of het stuk thans voor ons *tooneel* geschikt zij, zouden wij, bij de veranderingen, door den heer v. D. H. daarin aangebragt, wel tot een bevestigend antwoord overhellen, ofschoon nog sommige niet geheel ongegronde bedenkingen daartegen te maken zijn. Tot de opvoering van dit stuk [illegible] tooneelspelers [illegible] voor de hooge tragedie ter volle [illegible] [illegible] [illegible] durven wij niet beslissen.

Zoo als reeds gezegd is, is dit nieuw voortbrengsel der vruchtbare muze van den verdienstelijken VAN DER HOOP is eene zeer vrije navolging, zoowel wat de versmaat als wat een gedeelte en wel een voornaam gedeelte van den inhoud betreft. Behalve eenige kleine episoden, waarin de dichter van het oorspronkelijke afwijkt, is ook de ontknooping veranderd. In *de Schuld* stoot ook Hugo zich den dolk in het hart; terwijl hij, in v. d. Hoops navolging, den dood op het oorlogsveld gaat zoeken. Indien deze vrijheid al het verschrikkelijke der *catastrophe* vermindert, zij verhoogt daarentegen de zedelijke strekking des treurspels, als behoedende (gelijk de dichter zulks teregt gevoeld heeft) den aanschouwer tegen den indruk van eenen tweevoudigen, overlegden zelfmoord, en schetsende den held der handeling, ofschoon lijdende onder het gewigt van eenen zelf ingeroepen vloek, als te groot van ziel, om het staal tegen zichzelven te keeren. De heer v. D. HOOP toont hierin, dat hij de edele roeping des tooneeldichters in hare hooge voortreffelijkheid kent en gevoelt.

Dat de verzen, waarin dit treurspel geschreven is, schoon zijn, is hetgeen, waarmede de dichter ons in den laatsten tijd beschonk, welligt overtollig te zeggen. Zij staven zijnen reeds verworven roem. De afwisseling in *metrum* verhoogt nog het aangename der lezing. Gaarne schreven wij, ten proeve eenige regelen af, dan ons klein bestek voor dit rubriek en ook het moeijelijke der keuze uit het vele voortreffelijke dwingen ons, deze aankondiging binnen slechts enge grenzen te beperken.

---
(1) Te Rotterdam, bij A. MAY VAN VOLLENHOVEN.
(2) Nederlandsche Mercurius.

EUPHROSYNE.

Onder dezen titel is dezer dagen bij de *Gebroeders Diederichs* het eerste nommer van een *Tijdschrift voor de Hollandsche kleeding* verschenen. Dit ontwerp is het werk van eene *vereeniging van Oud-Nederlandsche Vrouwen en Jonkvrouwen te Amsterdam*, en heeft hoofdzakelijk ten doel het bevorderen van de invoering eener nationale kleederdragt. Wij voorzien, dat de uitvoering van dit ontwerp menige hinderpalen ontmoeten zal; daar het ons reeds in menige omstandigheden is gebleken, dat veler nationaliteit ook op het artikel *kleeding* schipbreuk lijdt. Hoe, dat, hoe dat de uitslag der onderneming zij, er is in het doel zelf zoo veel goeds en vereerends, dat wij niet nalaten kunnen het met een enkel woord toe te juichen, [illegible] dat de eene ruime belangstelling in deze onderneming onze hierboven geuitte vreeze logenstraffen zal.

Dit eerste n°. bevat het model van eene *avondkleeding* en eene *wandelkleeding*, waarin, naar ons gevoelen, niet zonder vrucht getracht is aan het doel te beantwoorden. — Wij zullen, bij het ontvangen der volgende nommers zooveel in ons vermogen is, tot het verder bekend worden dezer onderneming gaarne medewerken.

. Getrouwd

J. J. MAJOIE,
Kapitein Kommandant van het bataillon transporttrein te velde, Ridder van de Militaire Willemsorde, 4e klasse, en van het Legioen van Eer,
en
CLARA GELENS.

Breda, 22 *Januarij* 1832.

. De ondergeteekende Lak-fabrikeur te *Nijmegen*, maakt aan zijne Stad- en Landgenooten bekend, dat hij met het beste succes en tegen zeer civiele prijzen fabriceert alle soorten van ROOD en ZWARTLAK. Hij belooft de beste en spoedigste bediening.

Nijmegen, den 22sten *Januarij* 1832.
J. VAN DREEVEN.
Molenstraat Lett. B. N°. 661.

TE KOOP

Een goed zesjarig Bovenlandsch RIJPAARD, voor f 450, kurassiers taille. Te bevragen bij den Heer LOLLERS in de paarden-posterij te *Breda*.

---

†† Bij BROESE & COMP te *Breda*, is van de pers gekomen en wordt alom verzonden:

I. HANDBOEK voor jonge beoefenaars en liefhebbers der SCHILDERKUNST of volledige aanwijzing ter vervaardiging van allerlei soorten van Schilderstukken, door M. [illegible] BOUVIER, Schilder en lid der Genootschap [illegible] kunsten, oud leerling der Akademie van Parijs. Uit het fransch vertaald door J. C. BELJER, Leeraar voor de Nederlandsche taal- en letterkunde bij de koninklijke militaire akademie te Breda, vierde of laatste stuk, met uitvoerige platen à f 1,50.

Hiermede is dit belangrijk werk kompleet en buiten inteekening voor den prijs van f 7,00 alom verkrijgbaar.

II. MAGAZIJN VOOR DE REKENKUNST. Een tijdschrift hoofdzakelijk ten doel hebbende, de bevordering der gewone of lagere rekenkunst. Vierde Jaargang tweede Stuk.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers